

Meryl Streep

amerikai színésznő szerint azok a társadalmak, amelyek elhanyagolják a női nemet, kevésbé kreatívak, és számára egyáltalán nem érdekesek. 28-29. oldal

ahogy tetszik

Borivóknak való

Grandiózus vállalkozás a Vince Kiadó: Bor című új könyvét gyermekek, élemedettebb, egyedül élő özvegyek és gyenge csontozatú kamaszok könnyedén fel sem tudnák emelni. A többkilós könyvóriás minden fejezete – válogatott nemzetközi szerzőgárda munkái, a francia André Dominé szerkesztette egységbe – az emberiség kítüntetetten fontos italának, a bornak a mibenlétét taglalja. Végigszáguldja a világot Argentínától Ausztráliáig, a szicíliai lankáktól a francia hegyoldalakig, hogy bemutas-

sa szinte az összes fontosabb borvidéket. Megtudhatunk minden fontosat az emberiség és a bor, meg a hozzá tartozó szőlőkultúra több évezredes történetéről, de még a borosüvegeket lezáró parafadugók fajtáiról is. Ha egy kicsit belemelegszünk az olvasásba, hamarosan az az érzésünk támad, hogy bor és szőlő nélkül nincs is kultúra és civilizáció. S hogy ez a sok-sok törődést követelő növény afféle csoda, s a belőle nyerhető ital valamiféle különleges erővel bír, nem egyszerűen szomjoltó

vagy derűre hangoló alkoholos folyadék. Azt örömmel nyugtázzhatjuk, hogy néhány híres borvidékünk helyet kapott a válogatásban, de az már szerénységre inthet, ha megtapasztaljuk, hogy mi csoda dermesztően nagy kínálatban kellene a világpiacra felhívni a figyelmet borainkra. E heti számunkban néhány szép képet közlünk a Bor című kötetből, a 24. oldalon pedig egy olyan kis családi szüretéről olvashatnak, amilyenről a reprezentatív monográfiák nem szoktak hírt adni. szk

Az egyik híres olasz borvidék: Moscato d'Asti [nagy kép]. Vérbeli görög borivók [jobbra]

Karrier vagy család?

A kutatók szerint örömteli változás, hogy a feminizmus már nem szitokszó a közbeszédben. Ám a férfiak ugyanúgy nem veszik ki a részüket az otthoni munkamegosztásból, mint eddig, a házasság intézményének népszerűsége drámaian lecsökkent, s a fiatalabb városiak az értékek rangsorában a párkapcsolatok elé helyezik a pénzt és a karriert. Az oktatásnak óriási szerepe lehetne, többek között ki kellene derülnie a könyvekből, hogy a történelem nemesak a férfiak története.

Neményi Mária szociológus szerint a pozitívumok mellett rengeteg negatív változást is hozott a nőknek a rendszerváltozás óta eltelt másfél évtized. „A nyolcvanas évek végén

XXI. SZÁZADI NŐKÖRKÉP

visszaesett a nők foglalkoztatottsága, a rendszerváltozás után számos munkahely szűnt meg. Tovább rontott a helyzeten, hogy a kilencvenes évek elején szűkült a bölcsődei és az óvodai kínálat, a napközök nagy része is megszűnt. A szocializmusban még ezek a gyermekintézmények segítettek a nőket a kereső és az anyaszerep összeegyeztetésében. Az elmúlt évtized pedig egyértelműen mutatja, hogy a nők többsége választásra kényszerült a karrier és a család között. Éppen ezért kitelődött a gyermekvállalás időpontja.”

A kutatók szerint mindezek ellenére fontos előrelépés, hogy a feminizmus már kevésbé minősül szitokszónak, mint régen. A nők alárendelt helyzetének mint felismert társadal-

mi problémának a vállalása egyre tudatosabb, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy létrehozták az esélyegyenlőségi tárcát. Az egyetemi oktatásba is beemelték a nőtudományok oktatását, tudományos körökben elfogadottá vált a genderkutatás (a társadalmi nemi szerepeket vizsgáló tudomány) – hangsúlyozta a szociológus.

„A közfelfogás hajlamos a feminizmust a férfigyűlölettel vagy a leszbikusussággal azonosítani. Ez jókora tévedés. Sőt nem is egyfajta feminizmus van, többféle irányzat létezik azonos célkitűzéssel: a nők alárendeltségének megszüntetése, a lehetőségek egyenlősége. Van olyan irányzat, amelyik ugyan az egyenlőségért emel szót, de elfogadja a hagyomá-

nyos családmodellét. A harcosabb irányzatok képviselői az egyenlő munkahelyi feltételekért, a közéleti szerepvállalásért küzdenek. Az még mindig ellenérzéseket vált ki, ha a nőkről mint kisebbségről beszélünk, akiknek az érdekeit nőmozgalmak védik” – mondta.

Neményi Mária a nemi különbségeken alapuló alá- és fölérendeltségi viszonyt a szocializációs rutinnal magyarázza, amelyet a nőkbe és a férfiakba egyaránt kialakítanak. Ezt a hierarchiát a legtöbb családban fenntartják, mert maguk a nők is elfogadják. A jövedelmek közti különbségek is azt generálják – a nők tíz-húsz százalékkal keresnek kevesebbet, mit az azonos területen dolgozó, azonos végzettséggel rendelke-

ző férfiak –, hogy aki kevesebbet keres, arra otthon hárul több feladat. A szociológus szerint némi változás az otthoni munkamegosztásban is tapasztalható, a férfiak jobban részt vesznek a gyermeknevelés korai szakaszában.

Neményi úgy véli, a közéletben nem sokat változott a helyzet, noha néhány fontos pozíciót már nők töltenek be. Szimbolikus jelentőséggel bír, és fontos üzenetet közvetít, hogy a házelnök és a belügyminiszter is nő. „Látványos változást csak az hozhat, ha a média gyakran szól a problémáról. Egyelőre azonban a reklámoktól kezdve a hírműsorokig minden azt súlyolja, hogy a férfiaknak áll a világ” – mondta el a szociológus.

Folytatás a 22-23. oldalon